

Examining the Fear of Women Victimization from the Perspective of Lifestyle Sociology

Taha Ashayeri^{1*}, Tahereh Jahanparvar², Elham Hosseinzadeh³

1. Assistant professor, Department of History and Sociology, Faculty of Social Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

2. PhD student in Cultural Sociology, Faculty of Social Sciences, Communication and Media, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3. PhD student of Political Sociology, Faculty of Social Sciences, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran.

Citation: Ashayeri, T., Jahanparvar, T., & Hosseinzadeh, E. (2022). Examining the fear of women victimization from the perspective of lifestyle sociology. *Journal of Woman and Culture*, 14(53), 103-114.

DOR: [20.1001.1.20088426.1401.14.53.8.3](https://doi.org/10.1001.1.20088426.1401.14.53.8.3)

ARTICLE INFO

Received: 25.04.2022

Accepted: 24.07.2022

Corresponding Author:

Taha Ashayeri

Email:

t.ashayeri@uma.ac.ir

Keywords:

Fear of victimization

Lifestyle

Sociology

Abstract

The purpose of this research was to investigate the fear of women victimization from the perspective of lifestyle sociology. The research universe included all the texts related to the sociology of lifestyle. The research sample embraced the fear of women victimization. The research method was descriptive-analytical. The library method was used to collect data from texts and references related to the subject. The results showed that lifestyle played an important role in women's fear of victimization and crime. The demographic differences of women were also related to their lifestyle in terms of the possibility of victimization in relation to the environment in which they lived. The fear of women victimization, according to its connection with crimes, was obtained in four dimensions: financial, life, psychological and moral. The selected lifestyle indicators included four dimensions: traditional, modern, sporty and risky. Also, the findings showed that the more traditional the women's lifestyle, the less fear of victimization and the more modern, the greater the fear of victimization. Individuals who adopted a sport lifestyle showed less fear of being victimized, and individuals who chose a lifestyle of risky behavior experienced more fear when faced with social insecurity. Based on this, it is necessary to improve the lifestyle of women from the perspective of social welfare, promote the native lifestyle (Islamic, compatible with social norms) and confront the spread of dangerous lifestyles (abnormal and incompatible with the society's culture) to reduce the fear of victimization.

Extended abstract

Introduction: Nowadays, the study of the fear of victimization and its related factors is a very important subject for academic research due to the negative effects it has on the daily life of individuals (especially women) and the society as a whole. Fear of victimization is a recently coined criminological term dating back 40 years. Fear of being a victim is an emotional reaction of fear or anxiety caused by crime or its symptoms, which relates a person to crime. Lifestyle is a more or less comprehensive set of functions that a person uses because it not only fulfills his/ her current needs but also embodies the specific narrative that he has chosen for his personal identity in front of others. The purpose of this research was to investigate the fear of women victimization from the perspective of lifestyle sociology.

Method: The research universe included all the texts related to the sociology of lifestyle. The research sample embraced the fear of women victimization. The research method was descriptive-analytical. The library method was used to collect data from texts and references related to the subject.

Results: The results showed that lifestyle played an important role in women's fear of victimization and crime. The demographic differences of women were also related to their lifestyle in terms of the possibility of victimization in relation to the environment in which they lived. The fear of women victimization, according to its connection with crimes, was obtained in four dimensions: financial, life, psychological and moral. The selected lifestyle indicators included four dimensions: traditional, modern, sporty and risky. Also, the findings showed that the more traditional the women's lifestyle, the less fear of victimization and the more modern, the greater the fear of victimization. Individuals who adopted a sport lifestyle showed less fear of being victimized, and individuals who chose a lifestyle of risky behavior experienced more fear when faced with social insecurity.

Conclusion: the spread of individualism, new values and the reduction of collective attachment to supporting reference groups, caused individuals to feel lonely due to the difference in thinking and acting style with their peers, neighbors and community members or its modern consequences. For such reasons, with more tendency towards modern lifestyle, the probability of being victimized and the feeling of fear of being victimized also increased in women. Individuals who adopt a sports lifestyle showed less fear of victimization because of sports networks, self-confidence and physical self-esteem and social capital. The lifestyle of risky behavior also caused individuals to lose respectable groups with acceptable social capital while approaching criminal circles, and in case of facing social insecurity, they experienced more fear. Individuals who experienced a risky lifestyle and fear of victimization because of the lifestyle of risky behavior caused individuals to lose respectable, dignified groups with acceptable social capital while approaching criminal circles. In such a circumstance if they face social insecurity, they experience more fear. Based on this, it is necessary to improve the lifestyle of women from the perspective of social welfare, promote the native lifestyle (Islamic, compatible with social norms) and confront the spread of dangerous lifestyles (abnormal and incompatible with the society's culture) to reduce the fear of victimization.

Authors Contributions: Dr. Taha Ashayeri: Designed the general frame work,

elaborating the content, content analysis, editing the article and is the corresponding author. Tahereh Jahanparvar: contributed in the research design and editing the article. Elham Hosseinzadeh: Text design and editing the article. All the authors reviewed and approved the final version.

Acknowledgments: The Authors consider it is necessary to thank and appreciate the individuals who contributed to this research.

Conflict of interest: In this study, no conflict of interest was reported by the Authors.

Funding: The research did not receive any financial support.

بررسی ترس از قربانی شدن زنان از منظر جامعه‌شناسی سبک زندگی

طاها عشایری^{۱*}، طاهره جهان پرور^۲، الهام حسین زاده^۳

۱. استادیار گروه تاریخ و جامعه‌شناسی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۲. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی فرهنگی، دانشکده علوم اجتماعی، ارتباطات و رسانه، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
۳. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی سیاسی، دانشکده علوم اجتماعی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، بررسی ترس از قربانی شدن زنان از منظر جامعه‌شناسی سبک زندگی بود. جامعه پژوهش شامل کلیه متون مرتبط با جامعه‌شناسی سبک زندگی است. نمونه مورد پژوهش ترس از قربانی شدن زنان بود. روش پژوهش توصیفی - تحلیلی است. برای گردآوری اطلاعات از متون و منابع مرتبط با موضوع از روش کتابخانه‌ای استفاده شد. نتایج نشان داد که سبک زندگی، نقش مهمی در میزان ترس زنان از قربانی شدن و جرم دارد. تفاوت‌های جمعیت‌شناختی زنان هم نسبت به محیطی که در آن زندگی می‌کنند در میزان احتمال قربانی شدن، مرتبط با سبک زندگی آن‌ها می‌باشد. ترس از قربانی شدن زنان، با توجه به ارتباط آن با جرائم، در چهار بعد مالی، جانی، روانی و اخلاقی به دست آمد. شاخص‌های سبک زندگی انتخابی هم شامل چهار بعد شاخص سنتی بودن، مدرن بودن، ورزشی بودن و شاخص پرخطر بودن بود. هم‌چنین یافته‌ها نشان داد، هرچه سبک زندگی زنان سنتی‌تر باشد، میزان ترس از قربانی شدن کمتر و هرچه مدرن‌تر باشد، میزان ترس از قربانی شدن خواهد بود. افرادی که سبک زندگی ورزشی را اتخاذ می‌کنند، میزان ترس از قربانی شدن کمتری را از خود بروز می‌دهند و افرادی که سبک زندگی رفتار پرخطر را انتخاب می‌کنند در صورت مواجهه با ناامنی اجتماعی، ترس بیشتری را تجربه می‌کنند. بر این اساس بهبود سبک زندگی زنان از بعد رفاه اجتماعی، ترویج سبک زندگی بومی (اسلامی، سازگار با هنجار اجتماعی) و مقابله با رواج سبک زندگی خطرآفرین (ناپهنجار و ناسازگار با فرهنگ جامعه) برای کاهش ترس از قربانی شدن ضروری می‌باشد.

کلیدواژه‌گان: ترس از قربانی شدن، سبک زندگی، جامعه‌شناسی

نظم و بی‌نظمی، بینان اصلی جامعه‌شناسی کلاسیک محسوب می‌شود. به بیانی آشفتگی اجتماعی، هسته اولیه و اصلی آثار صاحب‌نظران جامعه‌شناسی از بینان‌گذار آن یعنی آگوست کنت (Auguste Comte) تا نسل متأخر یعنی آنتونی گیدنز (Anthony Giddens)، بوردیو (Bourdieu)، یورگن هابرماس (Jürgen Habermas) و جورج ریتزر (George Ritzer) را تشکیل می‌دهد. دغدغه این صاحب‌نظران، پاسخ به بی‌نظمی‌های اجتماعی بود که در اثر رخداد نوسازی و وقایع قرن صنعتی ایجاد شده بود. ترس از تهدید و قربانی شدن از جمله قتل در شهرک‌ها، نزاع گروهی، طلاق، اختلاف‌های خانوادگی، سرقت و بی‌نظمی محیطی در حال افزایش بود. البته دغدغه این متفکران جامعه‌شناسی بسته به ساختار اجتماعی زیسته خود، در حوزه نظم از هم متفاوت بود، تنها نقطه اشتراک آن‌ها، نگاه به مسئله نظم و بی‌نظمی آن‌ها از دریچه نظری متمایزی بود (Ashayeri, 2018). ترس از قربانی شدن به‌عنوان یک حوزه مطالعاتی از سال ۱۹۶۰ به رسمیت شناخته شده است. در دهه ۱۹۷۰ این حوزه مورد توجه بسیاری از محققان قرار گرفت. امروزه مطالعه ترس از قربانی شدن و عوامل مرتبط با آن به علت تأثیرات منفی که بر زندگی روزمره افراد (به‌ویژه زنان) و جامعه در کل دارد، موضوع بسیار مهمی جهت انجام پژوهش‌های دانشگاهی است (Hale, 1996). ترس از قربانی شدن به‌عنوان اصطلاحی جرم‌شناسی به‌تازگی ابداع شده است و ظهور آن به ۴۰ سال پیش بر می‌گردد. ترس از قربانی شدن، عبارت از واکنشی هیجانی از وحشت یا اضطراب ناشی از جرم یا نشانگان آن، که شخصی را به جرم مربوط می‌کند. ترس از قربانی شدن را ترس از قربانی جرم شدن تعریف شده و اشاره به ترس از رفتن به خیابان و ترس از جرائمی دارد که می‌تواند فرد را قربانی خود نماید (Prieto Curriel & Richard Bishop, 2018). جرم به عمل و رفتاری اطلاق می‌شود که از طرف قانون و نظام قضایی تحت پیگرد حقوقی و کیفری قرار می‌گیرد (Wiley & Hoboken, 2013). ترس و نگرانی اشاره به قربانی شدن قبلی فرد از یک واقعه و نه یک برداشت از احتمال قربانی شدن در آینده دارد (Gary & et al., 2011).

در اروپا موضوع ترس از قربانی شدن برای اولین بار پس از یک نظرسنجی ملی در اواسط دهه ۶۰ میلادی در خصوص جرم به‌عنوان یک نگرانی ظهور کرد (Andrew, 2014). افزایش ترس از تروریسم بعد از حوادث یازده سپتامبر در بین آمریکایی‌ها، کاهش ترس را حتی برای مأموران محلی، دولتی و ملی برجسته‌تر و مهم‌تر کرده است (Cord-ner, 2005, Translated by Hassanvand & Hassanvand, 2011). در سال‌های اخیر ادبیات علمی در خصوص ترس از قربانی شدن به‌سرعت در حال گسترش است، به‌گونه‌ای که میان سال‌های ۱۹۹۳ تا ۲۰۱۱ بیش از ۴۰۰ مقاله در مجلات معتبر پژوهشی منتشر شده است. ترس از قربانی شدن در محافل علمی ایران، بسیار دیرتر از اروپا پا گرفت. اکثر مطالعات ایرانی قبل از ۱۳۸۵، بیشتر صبغه امنیت اجتماعی یا احساس ناامنی داشته است و آن‌چنان در ادبیات علمی ایران، جا نیفتاده بود. اولین پژوهش مدون با عنوان زنان و ترس از قربانی شدن در فضای شهری صورت گرفت. بعد از سال‌های ۱۳۹۲ به بعد، پژوهش‌های زیادی درباره ترس از قربانی شدن، صورت گرفته و همچنان این امر به خاطر احساس ناامنی و ظهور اشکال نوین ناامنی در کلان‌شهرها و حتی در مناطق در حال توسعه (سنتی و نیمه مدرن)، مورد استقبال پژوهشگران و دستگاه‌های اجرایی گردیده است (Ashayeri, 2018). پژوهشی با عنوان بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر ترس از قربانی شدن، انجام شد. نتایج نشان داد که پایگاه اقتصادی-اجتماعی، سبک زندگی، نوع پوشش، اعتماد به پلیس و تجربه بزه دیدگی با ترس از قربانی شدن رابطه معنی‌داری داشته است (Mukhtaran, 2014).

در پژوهشی با عنوان مطالعه جامعه‌شناختی تصور زنان از ترس از قربانی شدن در فضای شهری نشان داد که ترس از قربانی شدن امروزه در سطح جامعه شیوع یافته و به یک نوع چالش جدی برای امنیت شهری تبدیل شده است، از این نظر باعث توجه اکثر جامعه‌شناسان و جرم‌شناسان در ۲۰ سال گذشته گشته است. مطالعات نشان می‌دهد که مردان نسبتاً سطح بالایی از خشونت را تجربه می‌کنند، آن‌ها ترس از قربانی شدن خود را کمتر از زنان گزارش می‌دهند. برعکس، زنان ترس از قربانی شدن بیشتری نسبت به مردان احساس می‌کنند، اما کمتر از مردان قربانی جرائم و خشونت می‌شوند (Sadeghi Fasaei & Mirhoseini, 2015).

روایت‌های ارائه‌شده توسط زنان نشان داده که ترس چیزی نیست که خارج از محیط رخ بدهد، بلکه آن در جزئیات اجتماعی، اوضاع فردی و سبک زندگی آن‌ها واقع شده است. سطح ترس از قربانی شدن افراد به عوامل متعددی نظیر سن، جنسیت، تجربه قبلی از قربانی شدن، محیطی که فرد در آن زندگی می‌کرده، بستگی دارد. بر طبق یافته‌های پژوهش، زنان ترس از قربانی شدن بیشتری در مقایسه با مردان، تجربه می‌کنند. از منظر رویکرد سبک زندگی، نوع سبک زندگی انتخابی افراد (پرخطر، مدرن، سنتی، مذهبی و ورزشی)، با ترس از قربانی شدن رابطه معنی‌داری دارد، به این معنی که افرادی که سبک انتخابی آن‌ها سنتی است، میزان ترس از قربانی شدن کمتری را در مقایسه با افراد مدرن تجربه می‌کنند. علت این امر در داشتن پشتوانه‌های جمعی، سنت‌های جمع‌گرا و حضور هنجارهای غیررسمی است. هم‌چنین افراد مذهبی به دلایل وابستگی به اجتماعات دینی، مناسب‌گرای جمعی و مشارکت در مراسم گروهی، احساس امنیت بیشتری را در مقابل افراد غیرمذهبی دارند. مفهوم سبک زندگی اولین بار در سال ۱۹۲۹ توسط آلفرد آدلر (Adler)، روان‌شناس اجتماعی، مطرح شد و پس از یک دوره افول، مجدداً از سال ۱۹۶۱ مورد اقبال اندیشمندان به‌خصوص جامعه‌شناسان قرار گرفت (Abazari & Chavoshyan, 2012). سبک زندگی مفهومی است که با انتخابی شدن زندگی روزمره معنا می‌یابد (Rabani & Raftegar, 2008). سبک زندگی زاینده انتخاب‌های مردم در میان محدودیت‌های ساختاری‌شان است (Fazeli, 2003). سبک زندگی فرد بازتابی از ارزش‌های فرد و هنجارهایی است که به این ارزش‌ها مربوط می‌شود. هر سبک زندگی شامل یک الگوی معنادار از روابط میان ارزش‌ها، نگرش‌ها و اعمال احتمالی است (Hoseini, 1999). سبک زندگی نتیجه قابل‌رؤییتی از ابراز عادت است (Palumets, 1988). سبک زندگی دارای مؤلفه‌های نمادهای منزلتی (مسکن و املاک، اتومبیل، تلفن همراه، تزئینات، دکوراسیون و پوشش ظاهری)، الگوهای رفتاری (طرز گذران اوقات فراغت، تفریحات و ورزش، نوع بیان و لهجه، لحن و گفتار، طرز آرایش و پیرایش ظاهر)، نمادهای فرهنگی (نمادهای بومی - محلی، نمادهای ملی، نمادهای فراملی و جهانی، نمادهای سنتی، نمادهای مدرن)، نقش‌های اجتماعی (نقش‌های مبتنی بر روابط شغلی و حرفه‌ای، نقش‌های شخصی، نقش‌های اجتماعی، نقش‌های خانوادگی و خویشاوندی) و ارزش‌های اجتماعی (جمع‌گرایی و فردگرایی، آینده‌نگری و گذشته‌گرایی، کار و تلاش فردی و جمعی، تقسیم‌کار، تخصص، ثروت و دارایی، امنیت و آسایش، معنویت‌گرایی، دنیاگرایی، قدرت‌مداری، خوشبختی و سعادت، حرمت و احترام، قانون‌گرایی) است (Rasouli, 2013). پژوهشی با عنوان ترس از قربانی شدن و پلیس و بررسی سبک زندگی و عوامل تعیین‌کننده فردی ترس از قربانی شدن در میان دانشجویان دو دانشگاه دولتی واقع در پنسیلوانیا انجام شد. نتایج نشان داد که رابطه معنی‌داری بین حضور و مشاهده‌پذیری پلیس و ترس از قربانی شدن وجود دارد. هم‌چنین سبک زندگی انتخابی دانشجویان بر ترس از قربانی شدن تأثیر می‌گذارد. این ارتباط می‌تواند در نمونه‌ها، متفاوت باشد. هم‌چنین مشخص شد که بین ویژگی چندگانه فردی، یعنی جنسیت، نژاد، برنامه و نظم زندگی روزانه (سبک زندگی روزانه و فعالیت‌های روزمره) با ترس از قربانی شدن دانشجویان رابطه معنی‌داری وجود دارد (Crowl & Battin, 2016). پژوهشی با عنوان فهم تأثیر ترس از قربانی شدن بر زنان: ترس و سلامت بر حسب نوع رابطه، انجام شده است. بررسی نشان داد که زنان به‌طور مکرر، ترس از قربانی شدن بیشتری را اظهار می‌کنند، درحالی‌که کمترین تجربه جرم را دارند، این امر تا حدی به تفاوت درون‌گروهی و برون‌گروهی در بین زنان و مردان برمی‌گردد که در اظهارات آن‌ها درباره ترس از قربانی شدن، مشخص می‌شود. زنان بر حسب نوع رابطه، ترس متفاوتی را از خود نشان می‌دهند؛ مثلاً زنان در خانواده غیر سنتی، مطلقه و بیوه، ممکن است ترس بیشتری را تجربه کنند. خانواده‌های سنتی، گسترده و با روابط نسبتاً گرم و جمع‌محور، ترس از قربانی شدن کمتری را احساس می‌کنند و یا این‌که این امر برایشان، آن‌چنان معنایی نداشته است. به‌هرحال ترس از قربانی شدن، تأثیر بیشتری بر رفاه و امنیت زنان می‌گذارد (Hanely & Leah Ruppame, 2015). متفکران کلاسیک، انعکاس ناامنی و ترس از قربانی شدن را بیشتر به فاصله زمانی-تاریخی نسبت داده و علت آن را در بی‌تعادلی ارزشی، فقدان ثبات هنجاری و بی‌کارکرد شدن قوانین و نبود قواعد راهنما بخش و اطمینان آور برای اجتماع می‌دانند. بر این اساس با توجه به مطالب ارائه‌شده، هدف پژوهش حاضر، بررسی ترس از قربانی شدن زنان از منظر جامعه‌شناسی سبک زندگی می‌باشد.

روش

طرح پژوهش، جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است. جامعه پژوهش شامل کلیه متون مرتبط با جامعه‌شناسی سبک زندگی است. نمونه موردپژوهش ترس از قربانی شدن زنان بود.

روش اجرا

در این پژوهش جهت بررسی ترس از قربانی شدن زنان از منظر جامعه‌شناسی سبک زندگی، در ابتدا گردآوری متون و منابع مرتبط با موضوع با استفاده از روش کتابخانه‌ای انجام گرفت و سپس به تحلیل اطلاعات و داده‌ها پرداخته شد.

یافته‌ها

فعالیت‌های روزمره و سبک زندگی انتخابی

نظریه جرم شناسانه فعالیت‌های روزمره، رفتارهای جنایی را به‌عنوان پیامدی از مطرح‌شدن فرصت‌هایی معمولی و عادی ساختاری و پویا از جمله خرید، کار و تفریح قلمداد می‌کند (Anderson & Nickolas, 2013) در عصر حاضر در برخی کشورها دو مقوله مصرف مشروب و دسترس‌پذیری اسلحه به‌صورت قانونی، جزئی از فعالیت روزمره هستند که رفتارهای خشن مرگ‌بار در تعاملات اجتماعی را افزایش می‌دهد. مطالعات متعددی، ارتباط بین خشونت و مصرف مشروب در بین افراد را تأیید می‌کند. وقتی مصرف مشروب به‌عنوان فعالیت عادی پذیرفته می‌شود، فرصت ساختاری را ایجاد می‌کند که در اجتماع با بالا رفتن قتل و خشونت‌های مرگ‌بار، همراه است (Baudains & et al., 2013). افزایش مصرف مشروب، سلامت عمومی جامعه را به خطر می‌اندازد (Bernasco, 2010). در مجموع، شکل دیگری از فعالیت روزمره، در برخی کشورها رایج شدن اسلحه در جامعه که دسترسی به آن، عامل اصلی خشونت است. مالکیت اسلحه، یک فعالیتی قانونی و عادی است که بخشی از جمعیت آن را دارند. سلاح گرم، برای شکار، تمرین و گاهی برای حفاظت از خود، به کار می‌رود. این امر به‌عنوان فعالیت روزمره، عامل اصلی خشونت است (Titterington & Grundies, 2007). الگوی قتل و خشونت را در بین جوانان تحلیل نموده و نشان می‌دهد که سلاح گرم، جزء اصلی فعالیت‌های روزمره است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که بین فعالیت روزمره استفاده از سلاح گرم و مصرف مواد مخدر، قتل و رفتارهای خشونت‌بار، ارتباط قوی وجود دارد. مواد مخدر و مشروب، نقش بسیار مهمی در رفتارهای خشونت‌بار دارند. از لحاظ زمانی و فصلی، اکثر قتل‌ها در تابستان و ماه‌های گرم رخ می‌دهد. علت این امر در تداخل بین شخصی و به هم آمیختگی اجتماعی در حوزه روابط است که منجر به تنش و نزاع می‌گردد (Breetzke & Ellen, 2013). نظریه‌های فرصت جرم، تبیین‌هایی از وقوع جرم هستند که هر دو سطح تحلیلی خرد و کلان را پوشش می‌دهند. نظریه سبک زندگی - نمایش (lifestyle-exposur) نیز بر نقش فعالیت‌های روزمره و سبک‌های زندگی در تبیین خطرات قربانی شدن افراد تمرکز می‌کند. «مدل ساختاری-انتخابی» (structural-choice model) و «مدل گزینش هدف» (model of target selection)، از بنیان‌های نظری یکسانی برمی‌خیزند، لیکن تأکید بیشتری بر انگیزه مجرم و فرایندهای گزینش هدف دارند. هر یک از این رویکردها در چارچوب فرصت قرار می‌گیرند، زیرا مبتنی بر این فرض هستند که برخی وضعیت‌ها، به نسبت برخی دیگر، فرصت‌های بیشتری برای ارتکاب جرم فراهم می‌کنند. از چشم‌انداز فعالیت روزمره، تغییرات ساختاری کلان در الگوهای فعالیت روزمره، ساختار فرصتی را برای جرم فراهم می‌کنند و این کار را با ادغام سه عنصر حداقلی جرائم متجاوزانه تماس راهبر شامل: مجرمان برانگیخته‌شده؛ اهداف مناسب و عدم نگرانی توانمند در زمان و مکان انجام می‌دهند. فقدان هر یک از این عناصر به‌عنوان شروط لازم، کافی است تا اعمال مجرمانه درست شبیه عدم رفتار شدن در اعمال انحرافی بدون اماکن، لوازم و دیگران تسهیل‌گر خنثی شوند (Ceccato, 2016). در تحلیلی در سطح کلان تأکید می‌کنند که افزایش چشمگیر میزان جرم می‌تواند بدون افزایش شرایط ساختاری که مجرمان را برمی‌انگیزند رخ

دهد، البته به شرطی که عرضه اهداف جذاب و بی‌نگهبان برای قربانی شدن افزایش یافته باشد. در این بافت است که تغییر اندازه و ارزش کالاهای مصرفی، وسایل زندگی، فعالیت‌های کاری و تفریحی و سطح فعالیت شبانه خارج از خانه، فرصت‌هایی برای اعمال مجرمانه به وجود می‌آورند. این دیدگاه فرض را بر این می‌گیرد که فعالیت‌های غیرقانونی از طریق فعالیت‌های روزمره زندگی عادی تغذیه می‌شوند. بنیادی‌ترین اصلی که شالوده نظریه سبک زندگی - نمایش است این است که تفاوت‌های جمعیت شناختی در میزان احتمال قربانی شدن، به تفاوت‌های سبک زندگی نسبت داده شده‌اند (Jackson & Gray, 2010).

ترس از قربانی شدن

ترس از قربانی شدن اشاره به نگرانی اجتماعی فرد نسبت به (خود، اعضای خویشاوند، دوستان و آشنایان) در برابر تهدید و قربانی شدن توسط سارقان، افراد شرور و اراذل و اوباش دارد. قدرت به مفهوم سلطه بر دیگری با مکانیسم فرهنگی نظیر سلیقه، ذائقه، دارایی، سرمایه و دانش صورت می‌گیرد، بنابراین ترس از قربانی شدن، امری نهفته در میان روابط کنشگران اجتماعی است. ترس از قربانی شدن زنان، در این پژوهش، با توجه به ارتباط آن با جرائم، در چهار بعد مالی، جانی، روانی و اخلاقی لحاظ شده است.

- بعد مالی:

بعد مالی شامل همراه داشتن عابر بانک و کارت‌های اعتباری، سرقت کیف پول و اشیای قیمتی به هنگام قدم زدن در خیابان و محله، زورگیری و اخاذی در پارک، خیابان و محله، رها کردن اتومبیل در خیابان بدون قفل و دزدگیر، خالی گذاشتن منزل به مدت چند روز، ارائه شماره حساب بانکی به دیگران از طریق اینترنت، دادن تلفن همراه به دیگران در هنگام درخواست، پذیرفتن چک در معاملات، باز بودن مغازه تا دیروقت و سپردن سرمایه به فرد دیگری برای سرمایه‌گذاری می‌باشد.

- بعد ناامنی جانی:

حمله مسلحانه افراد (با اسلحه یا چاقو)، قدم زدن در مسیرهای خلوت به تنهایی، درگیری و نزاع خیابانی با غریبه‌ها، تحت تعقیب و مزاحمت قرار گرفتن توسط افراد ناشناس، به تنهایی در منزل ماندن به هنگام شب، تردد با مسافرکش شخصی در شب، قدم زدن و تردد در ساعات پایانی شب به تنهایی، تهدید و قربانی افراد غریبه و اشرار شدن را شامل می‌شود.

- بعد ناامنی روانی:

تشویش و نگرانی از دور شدن فرزندان از محله، عدم آرامش روحی و فکری نسبت به مسائل روزمره و اتفاقات پیرامون، نبود امنیت و آرامش در محل زندگی، داشتن نگرانی فکری و احساس دلهره درباره امنیت خود و خانواده، ترس از ربودن شدن کودک‌شان، عدم تمایل به ایجاد ارتباط با افراد غریبه و ناشناس در صورت درخواست کمک، مواردی هستند که در بعد ناامنی روانی در نظر گرفته می‌شوند.

- بعد ناامنی اخلاقی:

هتک حرمت، تماس بدنی و تنه زدن عمدی، دریافت تصاویر غیراخلاقی، بیرون رفتن زنان و دختران از منزل به تنهایی، نگاه‌های نامناسب نسبت به زنان، شنیدن الفاظ رکیک، ناشایست و ناسزا، مزاحمت قرار گرفتن در اماکن عمومی، دریافت پیشنهادهای غیراخلاقی در شبکه‌های مجازی، دریافت پیشنهادهای غیراخلاقی از طرف موتورسواران و راننده‌های شخصی را شامل می‌شود.

سبک زندگی انتخابی

سبک زندگی مجموعه‌ای کم‌وبیش جامع از عملکردهاست و که فرد آن‌ها را به کار می‌گیرد چون نه فقط نیازهای جاری او را برآورده می‌کند بلکه روایت خاصی را هم که وی برای هویت شخصی خود برگزیده است، در برابر دیگران مجسم می‌سازد (Giddens, 2003, Translated by Moafaqian, 2011). سبک زندگی هر جامعه‌ای، نمادی از باورها و ارزش‌های درونی آن جامعه است و زمانی جامعه می‌تواند به ثمرات آن دست یابد که سبک زندگی او

متناسب با آن باورها و ارزش‌ها شکل گرفته باشد (Ashayeri, 2018). سبک زندگی افراد با نوع جرم و بزهکاری ارتباط پیدا می‌کند. به این معنی که سبک زندگی انتخابی با ایجاد پیوندهای اجتماعی و ارتباط افراد با سنت، مذهب، نظام حمایتی و روش‌های پیشگیرانه، از میزان ترس از قربانی شدن آن‌ها کاسته و میزان قربانی شدن افراد را در برابر جرائم اجتماعی را کاهش می‌دهد (Khajeh Noori & et al., 2018). در این پژوهش سبک زندگی انتخابی به چهار بعد دسته‌بندی شده است:

- شاخص سبک زندگی انتخابی:

علاقه‌مندی به ملاقات و گفت‌و شنود با علمای دینی، مشارکت در نهادهای خیریه، مذهبی و داوطلبانه، شرکت در نمازهای جماعت و جمعه، انجام مسافرت‌های مذهبی، مطالعه کتب دینی و مذهبی، ابراز اعتقاد به وجود خدا، اهمیت دادن به نماز و روزه، انجام فعالیت مذهبی در خانه (روضه، ختم قرآن و نذر و...).

- شاخص سنتی بودن:

گوش دادن به موسیقی سنتی ایرانی، حضور در مکان‌های زیارتی. تماشای و گوش دادن به موسیقی و برنامه‌های مذهبی، شرکت در انجمن‌های مذهبی محلی و همسایگی.

- شاخص مدرن بودن:

گوش دادن به موسیقی جاز، رپ و راک، استفاده بیشتر از کالاهای خارجی، هم بودن برند و مارک معتبر در خرید کالا، استفاده از پول برای تفریح و لذت، گوش دادن به موسیقی خارجی کلاسیک، ترجیح دادن مشاهده فیلم‌های خارجی به داخلی، استفاده از لباس‌های فاخر و گران‌قیمت، مشاهده مکرر تبلیغات ماهواره‌ای در خصوص لباس و مد.

- شاخص ورزشی بودن:

استفاده از وسایل ورزشی در منزل، انجام کوهنوردی، حضور منظم در باشگاه‌های ورزشی، شرکت در کلاس‌های آیروبیک و بدن‌سازی، رفتن به ورزش‌شنا، انجام دوچرخه‌سواری، شرکت در ورزش همگانی و کنترل روزانه یا هفتگی وزن.

- شاخص پرخطر بودن:

کشیدن سیگار، کشیدن قلیان، مصرف مشروبات الکلی، مصرف مواد مخدر به صورت تفننی، مصرف داروهای روان‌گردان، مصرف خودسرانه دارو و مشاهده تصاویر غیراخلاقی از فضای مجازی (Khajeh Noori & et al., 2013).

بحث و نتیجه‌گیری

طبق نتایج پژوهش حاضر، در مجموع هرچه سبک زندگی افراد سنتی‌تر باشد، میزان ترس از قربانی شدن کمتر است. افرادی که در ساختار و الگوهای سبک زندگی سنتی زندگی می‌کنند، ساختمان ذهنی و جهان‌بینی قوی‌تری را در برابر ترس از قربانی شدن دارند و به راحتی می‌توانند احساس امنیت بیشتری کنند و ضمن پیشگیری اجتماعی آن را مدیریت نمایند. هرچه سبک زندگی مدرن‌تر باشد، میزان ترس از قربانی شدن نیز بیشتر خواهد بود. سبک زندگی مدرن، شیوه‌های زیست جمعی افراد را تغییر می‌دهد و اتخاذ این سنخ از سبک، باعث گذار افراد از یک حالت سنتی به شیوه‌های زندگی جدیدی می‌گردد که ارزش‌ها و خصیصه‌های متمایزی نسبت به قبل دارد و ره‌آورد آن، رواج فردگرایی، ارزش‌های جدید و کاهش دل‌بستگی جمعی به گروه‌های مرجع حامی، باعث می‌شود که افراد به دلیل تفاوت در سبک‌فکری و عمل با هم‌گروه، همسایه و اعضای اجتماع یا دستاوردهای مدرن آن، حس تنهایی کرده و در برابر جرائم اجتماعی احساس ترس نمایند. به این دلیل با گرایش بیشتر به سبک زندگی مدرن، احتمال قربانی شدن و احساس ترس از قربانی شدن در زنان نیز افزایش می‌یابد. افرادی که سبک زندگی ورزشی را اتخاذ می‌کنند، به خاطر شبکه‌های ورزشی، اعتماد به نفس و عزت نفس جسمانی و سرمایه اجتماعی، میزان ترس از قربانی شدن کمتری را از خود بروز می‌دهند. سبک زندگی رفتار پرخطر هم باعث می‌شود که افراد ضمن نزدیک شدن به حلقه‌های مجرمانه، گروه‌های محترمانه و دارای سرمایه اجتماعی مقبول جامعه را از دست بدهند و در صورت مواجهه

با ناامنی اجتماعی، ترس بیشتری را تجربه می‌کنند. افرادی که سبک زندگی پرخطر و ترس از قربانی شدن را تجربه می‌کنند به این دلیل است که سبک زندگی رفتار پرخطر، باعث می‌شود که افراد ضمن نزدیک شدن به حلقه‌های مجرمانه، گروه‌های محترمانه، آبرومند و دارای سرمایه اجتماعی مقبول جامعه را از دست بدهند و در صورت مواجهه با ناامنی اجتماعی، ترس بیشتری را تجربه می‌کنند.

در تبیین یافته‌های به دست آمده می‌توان گزارش کرد که طبقه‌های مختلف جامعه، سبک و سلايق فرهنگی متفاوتی نسبت به هم دارند. این سبک است که انسان‌ها را به هم شبیه و از هم دور می‌کند. نوع سبک زندگی ساکنان، باعث ایجاد درون گروه و برون گروه می‌گردد. هرچه سبک زندگی گروه‌ها، ناهمسان تر باشد، میزان تعارض نیز افزایش می‌یابد (Ashayeri & et al., 2015). وقتی ساکنان به دلایل فرهنگی، طبقه‌ای و اجتماعی در یک محیط ناهمگنی باشند، این امر در رفتار آن‌ها متجلی می‌گردد که با میدان زندگی شهری تطبیق چندانی نداشته و منجر به ناسازگاری فرهنگی، تناقض هویتی، تزلزل در سبک زندگی جدید، تغییر یافتن مداوم ارزش‌های اجتماعی، بحران اخلاقی، طردشدگی از فضای اجتماعی، تحقیر و احساس بی‌منزلفتی خواهد شد (Bourdieu, 2014). امروزه با تغییر سبک زندگی مدرن و رشد فردگرایی و نیز تغییر در ساختار معماری مسکونی و معابر و امکانات شهری در محلات مختلف، امکان آشنایی‌ها محدود شده و حداقل تعامل افراد باهم دیگر شکل گرفته است. این عدم تعامل مانع شناخت و درک هم‌محلی‌ها از مسائل، نیازمندی‌ها، توانمندی‌های یکدیگر و هویت اجتماعی می‌شود. در محلات شهری، به دلیل تغییرات کالبدی و اقتصادی، شبکه روابط اجتماعی، الگوی اعتماد عمومی تغییر کرده و مناسبات میان شهروندان به هم‌خورده است. در این حالت، احساس تعلق و همبستگی گروهی و حس اعتماد به هم‌محله‌ای‌ها کاهش می‌یابد و امنیت اجتماعی و در نتیجه میزان مشارکت اجتماعی کاهش می‌یابد. به این دلیل، جامعه شاهد آسیب‌ها، جابجایی ارزش و هنجارها شده است. تنوع خرده‌فرهنگی و هنجارهای خاص آن، نیز می‌تواند یکی از عناصری تلقی شود که هم در عدم همسویی با توسعه و نوسازی و هم در ایجاد تنش کنش‌های اجتماعی با یکدیگر مؤثر واقع می‌گردد. بی‌ثباتی در سبک زندگی ساکنان شهری، خرده‌فرهنگ‌ها و گروه‌های اجتماعی (سنتی و غیر سنتی) و جدال بر سر ارزش‌های اجتماعی، گاهی با هدف هراس در از دست دادن ارزش‌هایی که به آن عادت کرده بودند می‌باشد.

سهم نویسندگان: دکتر طاهای عشایری: طراحی چارچوب کلی، تدوین محتوا، تحلیل مطالب، ارسال، اصلاح مقاله و نویسنده مسئول. طاهره جهان پرور: طراحی، ایده‌پردازی و اصلاح مقاله. الهام حسین زاده: طراحی متن و اصلاح مقاله. همه نویسندگان نتایج را مورد بحث قرار داده و نسخه‌ی نهائی را بررسی و تأیید کرده‌اند.

سپاسگزارى: نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از افرادی که در انجام این تحقیق مشارکت داشته‌اند تشکر و قدردانی نمایند.

تعارض منافع: هیچ‌گونه تعارض منافی وجود ندارد.

منابع مالی: برای انتشار این مقاله حمایت مالی مستقیم از هیچ نهاد یا سازمانی دریافت نشده است.

References

- Abazari, Y., & Chavoshyan, H. (2012). From class to lifestyle. *Social Sciences Letter*, 20(3), 10-12. [Persian] URL: https://jnoe.ut.ac.ir/article_10507.html
- Anderson, M. A., & Nicolas, M. (2013). Crime seasonality and Its variations across space. *Applied Geography*, 43(1), 25-35. DOI: 10.1016/j.apgeog.2013.06.007
- Andrew, C. (2014). Putting fear of crime on the map: investigating perceptions of crime using geographic information systems, *Cartography and Geographic Information Science*, 42(2), 205-

207. DOI: [10.1080/15230406.2015.984914](https://doi.org/10.1080/15230406.2015.984914)
- Ashayeri, T. (2018). *Sociological explanation of the factors affecting the fear of victimization among the citizens of Ardabil city*. specialized doctoral dissertation in the field of sociology-oriented social issues of Iran, Kashan University, Faculty of Humanities. [Persian]
- Ashayeri, T., Abbasi, E., Nataki Kashani, A., & Pirhayati, N. (2015). Fear of victimization of women in the urban environment, *Police Science Quarterly*, 74(19), 125-149. [Persian] URL: <https://jref.ir/articlepage/1235019>
- Baudains P., Braithwaite A., & Johnson, S. D. (2013). Target Choice during extreme events: A discrete spatial choice model of the 2011 London Riots. *Criminology*, 51(1), 251–85. DOI:[10.1111/1745-9125.12004](https://doi.org/10.1111/1745-9125.12004)
- Bernasco, W. (2010). A sentimental journey to crime: Effects of residential history on crime location choice. *Criminology*, 48(1), 389-416. DOI: [10.1111/j.1745-9125.2010.00190.x](https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.2010.00190.x)
- Breetzke, G. D., & Ellen, C. G. (2013). Burglary in gated communities: An empirical analysis using routine activities theory. *International Criminal Justice*, 23(1), 56–74. DOI: [10.1177/1057567713476887](https://doi.org/10.1177/1057567713476887)
- Ceccato, V. (2016). Public Space and the Situational Conditions of Crime and Fear. *International Criminal Justice Review*, 26(2), 69-79. DOI:[10.1177/1057567716639099](https://doi.org/10.1177/1057567716639099)
- Cordner, G. (2005). *Police strategies to reduce the fear of being victimized*. Translated by Esmail Hassanvand & Ehsan Hassanvand. (2011). Tehran: Sociologists Publications. URL: <https://www.gisoom.com/book/11051286/>
- Crowl, J. N., & Battin, J. R. (2016). Fear of crime and the police, Exploring lifestyle and individual determinants among university students. *Practice and Principles*, 8(1), 56-84. DOI: [10.1177/0032258X16676289](https://doi.org/10.1177/0032258X16676289)
- Fazli, M. (2012). *Consumption and lifestyle*. Tehran: Sobh Sadegh Publishing House. [Persian] URL: <https://www.gisoom.com/book/1270772/%DA%A9%>
- Giddens, A. (2003). *Modernity and individuality, society and personal identity in the new era*. Translated by Nasser Moafaqian. (2011). Tehran: Nei Publishing. URL: <https://www.gisoom.com/book/>
- Gray, E., Jackson, J., & Farrall, S. (2011). Feelings and functions in the fear of crime. *British Journal of Criminology*, 51(1), 75-94. URL: <https://doi.org/10.1093/bjc/azq066>
- Hale, C. (1996). Fear of crime: A review of the literature. *International Review of Victimology*, 4(1), 79-150. DOI: [10.1177/026975809600400201](https://doi.org/10.1177/026975809600400201)
- Hanley, N., & Leah Ruppame, M (2015). *Crime and punishment: an economic approach*. In: The economic dimensions of crime. Palgrave Macmillan: London. URL: <https://www.nber.org/system/files/chapters/c3625/c3625.pdf>
- Hosseini, F. (1999). Lifestyle, Identity and Value, Hamshahri Media Research and Studies Center website. *Research and Analysis Quarterly*, 14(15), 4-16. [Persian] URL: https://urb.dehaghan.iau.ir/article_667867.html
- Jackson, J., & Gray, E. (2010). Functional fear and public insecurities about crime?. *British Journal of Criminology*, 50(1), 1-22. URL: <https://doi.org/10.1093/bjc/azp059>

- Khaja Noori, B., Parnian, L., & Hemmat, S. (2013). Study of the relationship between lifestyle and social identity (case study: Bandar Abbas city youth). *Iranian Cultural Research Quarterly*, 7(1), 49-69. [Persian] URL: https://www.jicr.ir/article_215.html
- Khaja Noori, B., Rouhani, A., & Hashemi, S. (2018). Lifestyle and body management. *Women's Sociology Quarterly*, 2(4), 21-48. [Persian] DOI: 20.1001.1.20088566.1390.2.8.2.7
- Mukhtaran, R. (2014). *In the investigation of social factors affecting the fear of victimization*. Master's thesis, Women's Studies, Al-Zahra University, Tehran. [Persian] URL: <https://www.virascience.com/thesis/839322/>
- Prieto Curiel, R., & Richard Bishop, S. (2018). Fear of crime: the impact of different distributions of victimization. *Humanities and Social Sciences Communications*, 4(46), 303-314. URL: <https://www.nature.com/articles/s41599-018-0094-8>
- Rabbani, R., & Rastegar, Y. (2008). Javan, consumer culture lifestyle. *Cultural Engineering Monthly*, 3(23-24), 20-31. [Persian] URL: <https://sccr.ir/volume/50230>
- Rasouli, M. R. (2013). Investigating lifestyle components in television commercials. *Social Sciences Quarterly*, 2(1), 19-36. [Persian] DOI: 20.1001.1.17351162.1382.10.23.2
- Sadeghi Fasaei, S., & Mirhosseini, Z. (2015). A sociological approach to the women's perception of fear of crime in urban spaces international. *Journal of Social Sciences*, 5(2), 78-90. [Persian] URL: https://ijss.srbiau.ac.ir/article_8144_90f449a522c5d6120b2ceab4c1bae9d3.pdf
- Titterington, V. & Grundies, V. (2007). An exploratory analysis of German and U.S. youthful homicide offending. *Homicide Studies*, 11(1), 189-212. DOI: 10.1177/1088767907304089
- Wiley, B., & Hoboken, N. J. (2013). *Prediction of crime (issues in measurement)*. Encyclopedia of Criminology and Criminal Justice. DOI: 10.1002/9781118868799